

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	29 มี.ค. 2552	18	6407	5

สืบสานภูมิปัญญาของชาวแม่โจ้

โครงการ "อัยสอนหลาน" ...

แม่

พูดถึงของเล่นพื้นบ้าน เด็กสมัยนี้น้อยคนนักที่จะรู้จัก ส่วนใหญ่แล้วเด็กๆ จะรู้จักของเล่นที่ผลิตขึ้นจากนวัตกรรมใหม่ อาทิ ปืนกลแสงเลเซอร์ เกมกด เครื่องบินไซลาน ตุ๊กตาบาร์บี้ หรือแม้แต่รถแข่งที่ใช้รีโมทบังคับที่กำลังฮิตให้หมู่เด็กๆ อย่างรถกระป๋อง เป็นต้น หากมองย้อนกลับไปในอดีตสมัยปู่ย่าตายายทำของเล่นพื้นบ้านให้ลูกหลานเล่น ไม่ว่าจะเป็นม้าก้านกล้วย ก๊อบแก๊บที่ทำจากกะลามะพร้าว ปลาตะเพียนสานจากไม้ไผ่ สิ่งเหล่านี้ล้วนมาจากภูมิปัญญาชาวบ้านทั้งสิ้น ปัจจุบันอาจเรียกได้ว่าของเล่นดังกล่าวไม่เหลือให้เด็กรุ่นหลังได้รู้จักกันเลย

สมัยก่อนเมื่อเวลาที่คนเฒ่าคนแก่นั่งทำของเล่นพื้นบ้าน จะมีลูกหลานมานั่งล้อมวงดูบรรยากาศความสัมพันธ์อันใกล้ชิดสนิทแนบแบบนี้ไม่มีให้เห็นอีกแล้ว กลายเป็นว่าลูกหลานห่างเหินคนเฒ่าคนแก่ เด็กรุ่นใหม่นิยมเข้าไปเที่ยวตามห้างสรรพสินค้าใช้จ่ายเงินทองแบบสุรุ่ยสุร่ายปล่อยให้ปู่ย่าตายายต้องเหงาเดียวดายอยู่กับบ้าน

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	29 มี.ค. 2552	18	6407	5

วันนี้ภาพของคนเฒ่าคนแก่ชุมชนแม่ว่างอำเภอแม่ว่าง จังหวัดเชียงใหม่ ไม่โดดเด่นเฉพาะทางหอยอีกต่อไป หากมีกิจกรรมสำคัญบางอย่างให้ทำ โดยมีกำลังใจเป็นเด็กเล็กลูกหลานคอยวิ่งเล่นอยู่ใกล้ๆ ทั้งหมดนี้มีแรงหนุนสำคัญจากคนเฒ่าคนแก่ที่รักจะทำงานอย่าง พ้ออุ้ยใจคำ ตาปัญญา พร้อม

ด้วยผู้ร่วมงานจำนวนหนึ่งริเริ่มโครงการเล็กๆ ที่ชื่อ “โครงการอุ้ยสอนหลาน”

และจากสภาพการเปลี่ยนแปลงของชุมชนแม่ว่างในช่วงเวลา 40 ปีที่ผ่านมา การพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นส่งเสริมการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม ส่งเสริมการผลิตเชิงเดี่ยวเพื่อขายส่งผลกระทบให้คนแม่ว่างต้องเผชิญปัญหาต่างๆ มากมาย อาทิ ปัญหาหนี้สิน ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาการใช้สารเคมี ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ปัญหาทางสังคม ครอบครัวไม่มีความ

อบอุ่น เด็กและเยาวชนติดยาเสพติด ช่องว่างระหว่างเด็กและคนสูงอายุ การขาดหายไปของภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวข้างต้นทำให้กลุ่มผู้เฒ่า ผู้แก่รวมตัวกันเป็นชมรมผู้สูงอายุอำเภอแม่ว่างขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2535 เพื่อเป็นการสืบทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาของท้องถิ่นจากคนแก่สู่คนรุ่นใหม่

กระทั่งปี พ.ศ.2539 พ้ออุ้ยใจคำ ตาปัญญา ได้ริเริ่มดำเนินโครงการอุ้ยสอนหลาน

ข่อยเรื่อง
เมืองล้านนา
ปีที่ ๑๑

วันนี้ภาพของคนเฒ่าคนแก่ชุมชนแม่ว่างอำเภอแม่ว่าง จังหวัดเชียงใหม่ ไม่โดดเด่นเฉพาะทางหอยอีกต่อไป หากมีกิจกรรมสำคัญบางอย่างให้ทำ โดยมีกำลังใจเป็นเด็กเล็กลูกหลานคอยวิ่งเล่นอยู่ใกล้ๆ ทั้งหมดนี้มีแรงหนุนสำคัญจากคนเฒ่าคนแก่ที่รักจะทำงานอย่าง พ้ออุ้ยใจคำ ตาปัญญา พร้อมด้วยผู้ร่วมงานจำนวนหนึ่งริเริ่มโครงการเล็กๆ ที่ชื่อ “โครงการอุ้ยสอนหลาน”

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	29 ส.ค. 2552	18	6407	5

โดยการประสาน งาน
ความร่วมมือกับเจ้า
พระคุณพระญาณ
สมโภช วัดดอยสัพพัญญู
ดำเนินการสอนดนตรี
พื้นบ้านให้กับเด็ก
เยาวชนจากโรงเรียน
บ้านวาศวิทยาคม บ้าน
ดอนเปา บ้านใหม่
สวรรค์และบ้านท่าโป่ง
โดยจัดการเรียนทุกวัน
อาทิตย์ จนเมื่อปี
พ.ศ.2544 จึงได้เริ่ม
สอนการสักสานเชิน
สานกบ สานงูและ
ชะลอม

โครงการอยู่
สอนหลานได้ขยายวงกว้างออกไปสู่ประชาชนทั่วไปมากขึ้น เมื่อเครือข่าย
องค์กรชุมชนแม่วงร่วมกับโรงเรียนบ้านวาศวิทยาคมได้รวบรวมพ่อครูแม่
ครูที่มีความรู้ด้านภูมิปัญญาพื้นบ้านหลากหลาย สาขา อาทิ ทอผ้า การ
ทำผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว จักสาน การทำร่ม ศิลปินพื้นบ้าน หมอเมือง
การทำเกษตร การแปรรูปผลผลิตพื้นบ้านและการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติกว่า 30 คน มาถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาให้กับเด็ก
นักเรียน

หลังจากความร่วมมือในครั้งนั้น ได้มีการประสานงานเชิญผู้รู้
ครูภูมิปัญญาไปถ่ายทอดความรู้ให้แก่เด็กในโรงเรียนต่าง ๆ บางกรณีมีการ
พานักเรียนมาเรียนรู้ที่บ้านผู้รู้เช่น เรียนรู้การจักสานที่บ้านพ่ออยู่ใจคำ
เรียนรู้การทำร่มที่บ้านพ่ออยู่บ้านดอนเปา เรียนรู้สมุนไพรพื้นบ้าน
ที่บ้านพ่อน้อยบุรณ์ บ้านใหม่สวรรค์และเรียนรู้การจัดการทรัพยากร
ธรรมชาติป่าชุมชนกับพะตือจอนที่บ้านหนองเต่า

โครงการอยู่สอนหลานสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	29 ต.ค. 2552	18	6407	5

แม่วาง นับเป็นโครงการหนึ่งที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของชมรมผู้สูงอายุในการสานต่อภูมิปัญญาพื้นบ้านของท้องถิ่นที่ได้รับการสืบทอดจากคนรุ่นหลังต่อไป

การเดินทางเพื่อสานต่อความรู้ภูมิปัญญาของเล่นพื้นบ้านในโครงการอยู่สอนหลานแห่งนี้ กลับไม่พบเพียงของเล่นพื้นบ้านหน้าตาแปลกๆ ที่คนรุ่นใหม่ไม่เคยเห็นมาก่อนเกือบ 20 ชนิดเท่านั้น ทว่ายังพบบางสิ่งบางอย่างที่วนกลับคืนมาด้วยนั่นก็คือ ความสุข ความผูกพัน รอยยิ้มและเสียงหัวเราะ

หมายเหตุ : ทุกวันพุธ เวลา 09:00-18:00 น. บริเวณชวง้านพ่ออยู่ใจคำมีตลาดนัดเพื่อสุขภาพ จำหน่ายพืชผักผลไม้พื้นบ้านปลอดสารพิษ อาหารพื้นเมือง เครื่องไม้ใช้สอย หัตถกรรมพื้นบ้าน ผลิตภัณฑ์จากชุมชน สำหรับท่านที่สนใจสนับสนุนกิจกรรม โครงการอยู่สอนหลาน สามารถบริจาคได้ที่ชื่อบัญชี “ชมรมผู้สูงอายุวัดศรีชัยนิมิตร” ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.) สาขาแม่วาง บัญชีออมทรัพย์เลขที่ 923-2-42291-8 หรือติดต่อได้ที่ บ้านพ่ออยู่ใจคำ ตาบุญโญ 227 ม.3 บ้านกิวแลป่าเป้า ต.บ้านกาด อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่ 0-5348-9228

จักรพงษ์ คำบุญเรือง

jakpong@chiangmainews.co.th